Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
_________ dos. Zaur Məmmədov
"25" 12 2024-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050504 - Ekalogiya
Fakültə: Təbiyyat
Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası
I Fənn haqqında məlumat:
Fənnin adı: S/f (Politologiya) Lənkəran Dövlət Universiteti üzrə 25.04.2018-ci il tarixli 4/44 №-li əmri ilə təsdiq olunmuşdur.
Kodu: HFS-B04.2
Tədris ili: III (2024-2025) Semestr II
Tədris yükü cəmi: Auditoriya yükü: 30 saat. Mühazirə 6 saat, seminar 4 saat
Təhsilalma forması: Qiyabi
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 3 kredit
II Müəllim haqqında məlumat:
Adı, soyadı, dərəcəsi: tar.ü.f.d.dos.İbadov Rakif Hüseyn oğlu
Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Ə.Məmmədov küçəsi, 22.
Məsləhət saatı: III-V günlər saat 15^{00}-16^{00}
E-mail ünvanı: ibadov_rakif@mail.ru
III Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:
Əsas:

1. Əfəndiyev M.Ə. «Politologiya». Dərslik. – Bakı. «ELM» nəşriyyatı, 2011.
2. İbrahimli X. Politologiya. Bakı, Qanun nəşriyyatı, 2008.
3. İsgəndərzadə M. Politologiya. (dərslik) Bakı, 2012
4. Şirəliyev H, Əhmədov Ə. Politologiya. (dərslik) Bakı, 2014.

Əlavə:

1. Abdullayev M.İ. Beynəlxalq münasibətlər tarixi. Dərslik. – Bakı. 2003.
2. Əfəndiyev M. Siyasi elmin əsasları. Bakı, 2004.- 604 s.
3. Əfəndiyev M. Siyasi elmin problemləri. Dərs vəsaiti. – Bakı. Siyasət, nəşriyyatı, 1998
4. Ələkbərova N.Siyasi elmin tarixi və metodologiyası. Dərslik. Bakı, 2005
5. Nizamimülk. Siyasətnamə. Bakı, 1989
6. Orucov H., Əliyev H. və Azərbaycanın milli siyasəti. Bakı, 2006.
7. Siyasi biliklərin əsasları». I-ci buraxılış. Dərs vəsaiti. – Bakı. «Ulu» nəşriyyatı, 1997.
8. Tağıyev Ə, Seyidov M. Siyasət nəzəriyyəsi. Ensiklopedik məlumat kitabı, Bakı, 2012
9. Tağıyev. Ə. Orta əsrlərdə fəlsəfi və ictimai-siyasi fikir.
10. Tusi. N. Əxlaqi-nasiri. Bakı, 1989.
11. Смирнов Г.Н., Петренко Е.Л., Сироткин В.Г., Бурсов А.В. «Политология». Dərslik. – Москва: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2012

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.
V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.
VI Fənnin təsviri və məqsədi: Politologiya kursunda siyasətin məqsəd və vəzifələri, onun bir elm kimi meydana gəlməsi, siyasi fikrin təşəkkülü və tarixi inkişaf mərhələləri, insan və siyasət problemi, siyasi hakimiyyət, siyasi şüur, siyasi ideologiya, siyasi sistem və onun strukturu, dövlət və siyasi partiyaların siyasi həyatda rolu, demokratiya institutlarının vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülünə göstərdiyi təsir, cəmiyyətdə siyasi münaqişələrin həlli yolları, müasir sivilizasiya və qlobal problemlər və siyasətlə bağlı digər məsələlərin tədrisi nəzərdə tutulur. Fənnin tədrisində məqsəd gənc nəslin əsas aparıcı dəstələrindən biri olan tələbələrin siyasi şüurunu inkişaf etdirmək, onlarda siyasət, siyasi münasibətlər və mənafelər haqqında aydın təsəvvür yaratmaq, cəmiyyətin siyasi sisteminə daxil olan struktur elementləri haqqında onları məlumatlandırmaqsiyasi partiyaların və ictimai-kütləvi təşkilatların işində praktiki surətdə iştirak etmək imkanı yaratmaqdır.

CamScanner ilə skan edilib

VII Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandıra bilmir
-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandıra bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X Təqvim planı: 6 saat mühazirə, 4 saat seminar

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuların məzmunu	müh.	sem.
1	**Mövzu: Politologiyanın predmeti və tədqiqat obyekti. Siyasi fikrin inkişaf mərhələləri Siyasi münasibətlər və mənafelər. Siyasi hakimiyyət. Cəmiyyətin siyasi sistemi. Dövlət.** **Qısa icmal:** Siyasətin mahiyyəti, tipləri və növləri. Politalogiyanın əsas kateqoriyaları və funksiyaları.Qədim Şərqin siyasi fikir tarixi. Qədim Yunanıstanda və Romada siyasi fikir. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları. Çağdaş siyasi təlimlər. Siyasi hakimiyyət anlayışı. Hakimiyyət bölgüsü.Hakimiyyət formaları. Legitimlik.Siyasi prosesin mahiyyəti. Siyasi maraqlar. Siyasi prosesdə əsas mərhələlər. Siyasi iştirak və onun formaları Siyasi sistemin tarixi formaları. Siyasi sistemin tarixi formaları. Demokratiyanın əsas əlamətləri və formaları. Dövlətin tarixi tipləri. Siyasi rejimlər və onların təsnifatı *Mənbə:* [1;10;11;12;13;14]	2	2

CamScanner ilə skan edilib

2	**Mövzu: Siyasi partiyalar.Seçki sistemləri. Siyasi elita və siyasi lider siyasi şüur və siyasi mədəniyyət. Milli münasibətlər və milli siyasət** **Qısa icmal:** Siyasi partiyaların formalaşma tarixi Siyasi şüurun mahiyyəti və məzmunu. Siyasi mənafe və siyasi şüur. Siyasi mədəniyyətin mahiyyəti və struktur elementləri. Siyasi mədəniyyətin funksiyaları. Millət anlayışı. Milli ideya və ideologiya. Milli siyasətin əsas istiqamətləri. *Mənbə*:[6;7;8;9;15]	2	2
3	**Mövzu: Xarici siyasət və beynəlxalq münasibətlər** **Qısa icmal:** Xarici siyasət anlayışı. Xarici siyasətin vasitələri. Beynəlxalq münasibətlər anlayışı. Beynəlxalq münasibətlərin formaları. *Mənbə:* [2;4;5;6;7;8;15]	2	

XI Fənn üzrə tələblər: Politologiya fənnini öyrənməklə siyasətin əsas formalarını,siyasət və onun cəmiyyətdə rolu ilə bağlı baza biliklərini,siyasi partiya və onun əsas funksiyalarını,dövlət siyasətinin əsaslarını və yeni dövr dövlət siyasətinin aspektlərini mənimsəməlidir.Bu elmin tədrisi ilə insan və siyasət problemi, siyasi hakimiyyət, siyasi şüur, siyasi ideologiya, siyasi sistem və onun strukturu, dövlət və siyasi partiyaların siyasi həyatda rolu, demokratiya institutlarının vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülünə göstərdiyi təsir, cəmiyyətdə siyasi münaqişələrin həlli yolları, müasir sivilizasiya və qlobal problemlər və siyasətlə bağlı digər məsələləri izah edə bilməlidir.

XII Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Klassik, siyasi fəlsəfə və müasir siyasi elmin diqqət mərkəzində olan başlıca siyasi probelmləri müzakirə etməyi bilir;
- Hakimiyyət anlayışını ona yaxın "avtoritet", "nüfuz", "təsir" kimi anlayışlardan fərqləndirməyi, hakimiyyətin müxtəlif təzahürlərini müəyyənləşdirməyi bacarır;
- Sosial-institut anlayışlarının müxtəlif təriflərini müəyyənləşdirməyi bacarır
- Sosial və siyasi institutların başlıca funksiyalarını dərk edir;
- Müasir dövlətin əlamətlərini göstərməyi, siyasi rejimləri təsnifləndirməyi bilir;
- Demokratiyanın siyasi rejim kimi xüsusiyyətlərini ayırmağı və nəzəri modellərini müzakirə etməyi, siyasi dəyişiklikləri qiymətləndirməyi bacarır;

Kollekvium sualları:

1. Politologiyanın yaranması
2. Politologiyanın predmeti, subyekti və obyekti
3. Siyasi elmlərin funksiyaları və strukturu
4. Politologiyanın başqa elmlərlə əlaqəsi və əhəmiyyəti
5. Azərbaycan siyasi fikri XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində
6. Qədim Yunanıstanda siyasi fikir
7. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları
8. Hakimiyyət bölgüsü
9. Seçkilərin mahiyyəti və funksiyaları
10. Demokratiyanın əlamətləri və formaları

XII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Politologiyanın yaranması
2. Politologiyanın predmeti, subyekti və obyekti
3. Siyasi elmlərin funksiyaları və strukturu
4. Politologiyanın tədqiqat metodları
5. Politologiyanın başqa elmlərlə əlaqəsi və əhəmiyyəti
6. İntibah dövründə Azərbaycanda siyasi fikir
7. Azərbaycan siyasi fikri XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində
8. Müasir Azərbaycanda siyasi fikir
9. Qədim Şərqdə və Romada siyasi fikir
10. Qədim Yunanıstanda siyasi fikir
11. İntibah dövrünün siyasi konsepsiyaları
12. Siyasi hakimiyyət anlayışı
13. Hakimiyyət bölgüsü
14. Hakimiyyət formaları. Siyasi rejimlərin növləri

CamScanner ilə skan edilib

15. Legitimlik
16. Demokratiyanın əlamətləri və formaları
17. Seçkilərin mahiyyəti və funksiyaları
18. Seçki senzləri
19. Seçki sistemləri
20. Siyasi partiyaların formalaşma tarixi və əsas əlamətləri
21. Siyasi partiyaların strukturu, funksiyaları və tipologiyaları. Çoxpartiyalılıq
22. Milli ideya və ideologiya
23. Milli dövlət quruluşunun əsas formaları
24. Siyasi lider və liderlik
25. Siyasi liderlərin təsnifatı
26. Siyasi liderlərin funksiyaları
27. Siyasi elita
28. Xarici siyasətin metod və vasitələri. Beynəlxalq siyasi münasibətlər
29. Siyasi münaqişələr
30. Qloballaşma: mədəniyyətin toqquşması, yoxsa dialoq

"S/f (Politologiya)" fənninin sillabusu 050310 Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması ixtisası üzrə(proqram) tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (25 dekabr, 2024-cü il, protokol № 6).

Kafedra müdiri : __________ dos.K.F.Mahmudov

Fənn müəllimi : __________ tar.ü.f.d.dos.R.H.İbadov

CamScanner ilə skan edilib